

KOLONOSKOPİ ENDİKASYONLARI VE HAZIRLIK

3. BÖLÜM

A.İbrahim ULUSOY¹

ÖZET

Kolonoskopi, kolorektal kanser açısından yüksek riskli hastaların tanı, takip aynı zamanda tedavisinde de kullanılan kolon için altın standart bir yöntemdir. Patolojik lezyonun izlenmesi biyopsi alınmasının yanı sıra tedavi içinde olanak sağlar. Doğru endikasyonlar ışığında, uygun kolonoskopik hazırlıkla hasta yönetiminde önemli bir yere sahip olan kolonoskopi, standardize edilmiş değerlendirme kriterlerine ışığında güvenlik ve başarı sağlar

GİRİŞ

Kolonoskopi kolorektal hastalıklarının tanısında etkin bir yöntem olup, tolere edilebilir güvenli bir tanı aynı zamanda tedavi aracıdır. Tanı dışında tedavide de etkin bir yöntem olup, kolorektal stent uygulama, polipektomi, kanamalı lezyonlara işlem, yabancı cisim çıkartma endoskopik mukozal rezeksiyon gibi işlemlerde yapılabilmektedir⁽¹⁾.

İlk olarak 1969 yılında kolonoskopi kullanılmaya başlamış olup, kolon hastalıklarının tanı ve tedavisinde önemli yer tutmaktadır⁽²⁾. 1971 yılında ilk esnek kolonoskopi cihazı ile tam bir kolonoskopik inceleme Wolff ve Shinya tarafından gerçekleştirildi⁽³⁾. Günümüzde 50 yaş ve üzeri insanlarda kolonoskopi ile tara-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, A. İbrahim ULUSOY, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulu
ulusoydr@gmail.com

Gebelerde Kolonoskopi

Gebelerde işlem öncesi mutlaka kadın doğum uzmanı ve anestezi uzmanı işlemde bulunmalı anne ve fetus monitörize edilerek izlenmelidir. İkinci trimestır eğer kolonoskopi için güçlü nedenler var ise tercih edilmeli, işlem kısa tutulmalıdır.

Tarama amaçlı kolonoskopi gebelerde doğum sonrasında yapılmalıdır. Sadece acil durumlarda yapılması önerilir. Ciddi rektal kanama, kanser şüphesi gibi durumlarda tercih edilmelidir. Fleksibl rektosigmoidoskopi gebelerde daha güvenli olup lavman yeterli olmaktadır. Gebelikte kolonoskopi güvenli bir işlem olmayıp, hayati önemi olan durumlarda, mecbur kalınırsa yapılır. Özellikle hamileliğin son üç ayında yapılacak kolonoskopi esnasında, karına baskı uygulanmamalıdır. Kapsül endoskopisi ve MR ile sanal endoskopi güvenli seçenekler olarak gebelerde tercih edilebilir. ⁽⁴⁷⁻⁵¹⁾

Kolonoskopinin Kontrendikasyonları:

Kolonoskopi bazı durumlarda kontraendike olup bu durumlar: Peritonit, kolorektal perforasyon şüphesi, akut divertikülit, fulminan kolit, kolon delinmesi, akut solunum ve dolaşım yetmezliği, abdominal aorta ya da dallarına ait büyük anevrizma bulunan hastalarda hemodinamik denge bozukluklarıyla seyreden toksik megakolon, yeni geçirilmiş miyokart enfarktüsü ve akciğer embolisi durumlarında kolonoskopi yapılması kontrendikedir. Ayrıca gebelerde plasenta ayrılması eklampsi, plasenta ayrılması gibi acil doğum komplikasyonların bulunması halinde kontrendike olarak özetlenebilir. ^(15,48,52)

Kaynaklar

1. Sücüllü İ, Filiz A.İ, Okul O, Yücel E. Kolonoskopi Öncesi Barsak Temizliğinde Sodyum Fosfat ve Sennosid'in Karşılaştırılması: Prospektif Randomize Çalışma. Kolon Rektum Hast. Derg. 2008; 133-137
2. Saunders BP. Colonoscopy: basic instrumentation and technique. In: Classen M, Tytgat GNJ, Lightdale CJ. (Eds). Gastroenterological Endoscopy. 1st ed. Stuttgart: Thieme; 2002.
3. Wolff WJ, Shinya H. Colonofiberoscopy. JAMA 1971;217:1509–1512.
4. Walsh JME, Terdiman JP. Colorectal cancer screening – scientific review. JAMA 2003;289:1228-1296. [DOI:10.1001/ jama.289.10.1288]
5. Sağlık Bakanlığı Kanserle Savaş Daire Başkanlığı. Epidemiyoloji şube müdürlüğü 2005 yılı kanser istatistikleri.
6. Suissa A, Bentur AS, Lachter J. et al. Outcome and Complications of Colonoscopy: A Prospective Multicenter Study in Northern Israel. Diagnostic and Therapeutic Endoscopy 2012;42:1-5.
7. Viiala CH, Zimmerman M, Cullen DJE, Hoffman NE. Complication rates of colonoscopy in an Australian teaching hospital environment. Internal Medicine Journal

- 2003;33: 355-359
8. Kayhan Z. (1997) Genel Anestezi. Kayhan Z(ed) Klinik Anestezi (s56- 135). Logos yayıncılık : İkinci baskı.
 9. Yiğit T ve Ark. Kolonoskopi Deneyimlerimiz: Ardışık 983 Hastanın İrdelenmesi. Kolon Rektum Hast Derg 2007;17:154-159
 10. Rex DK, Schoenfeld PS, Cohen J, Pike IM, Adler DG, Fennerty MB, Weinberg DS. Quality indicators for colonoscopy. Gastrointestinal Endoscopy 2015;81:31-53.
 11. Ege B, Bozkaya H, Leventoğlu S, Gülen M, Menteş B. Kaliteli kolonoskopi değerlendirme kriterlerine uygun kolonoskopi uygulaması. Kolon Rektum Hast Derg 2013;23:118-23.
 12. Çakır M (2016). Alt GİS Endoskopisinde Hasta Hazırlığı ve Standart Teknik. Ömer Karahan-Asım Cingi (ed), Gastrointestinal Sistem Endoskopisi içinde (s 315-321) Ankara: BAYT Bilimsel araştırmalar basım yayın
 13. A consensus document on bowel preparation before colonoscopy: Prepared by a Task Force From The American Society of Colon and Rectal Surgeons (ASCRS), the American Society for Gastrointestinal Endoscopy (ASGE), and the Society of American Gastrointestinal and Endoscopic Surgeons (SAGES). Gastrointest Endosc 2006;63:894-909.
 14. Eisen GM, Baron TH, Dominitz JA, et al. Guideline on the management of anticoagulation and antiplatelet therapy for endoscopic procedures. Gastrointest Endosc 2002;55(7):775-9.
 15. Safadi BY, Marks JM. Diagnostic colonoscopy. In: Scott-Conner, (Ed) The SAGES Manual, 1st ed. New York, Springer 1998; 551-564.
 16. Şimşek G (2016). Alt GİS Endoskopisi Öncesi Kolon Hazırlığı. Ömer Karahan-Asım Cingi (ed), Gastrointestinal Sistem Endoskopisi içinde (s 311-313) Ankara: BAYT Bilimsel araştırmalar basım yayın
 17. Reilly T, Walker G. Reasons for poor colonic preparation with inpatients. Gastroenterol Nurs 2004;27(3):115-7.
 18. Scott SR, Raymond PL, Thompson WO, Galt DJ. Efficacy and tolerance of sodium phosphates oral solution after diet liberalization. Gastroenterol Nurs 2005;28(2):133-9
 19. Bektaş H, Balık E, Bilsel Y, et al. Comparison of sodium phosphate, polyethylene glycol, and senna solutions in bowel preparation: A prospective, randomized-controlled clinical study. Digestive Endoscopy 2005;17:290-96.
 20. Yetemen K. Yatan hastalarda kolonoskopi öncesi barsak hazırlığı talimatlarına hastaların uyumu ve tolerans düzeyi(Tez). Afyonkarahisar: Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,2007.
 21. Schmidt LM, Williams P, King D, et al. Picoprep-3 is a superior colonoscopy preparation to fleet: a randomized, controlled trial comparing the two bowel preparations. Dis Colon Rectum 2004;47:238-42.
 22. Nelson DB, Barkun AN, Block KP, et al. Colonoscopy preparation. ASGE technology status evaluation report. Gastrointest Endosc 2001;54:829-32.
 23. Rex DK, Imperiale TF, Latinovich DR, Bratcher LL. Impact of bowel preparation on efficiency and cost of colonoscopy. Am J Gastroenterol 2002;97:1696-700.
 24. Ness RM, Manam R, Hoen H, Chalasani N. Predictors of inadequate preparation for colonoscopy. Am J Gastroenterol 2001;96:1792-802.
 25. Parra-Blanco A, Nicolas-Perez D, Gimeno-Garcia A, et al. The timing of bowel preparation before colonoscopy determines the quality of cleansing, and is a signifi-

- cant factor contributing to the detection of flat lesions: a randomized study. *World J Gastroenterol* 2006;12:6161-6.
26. DiPalma JA, Marshall JB. Comparison of a new sulfate-free polyethylene glycol electrolyte lavage solution versus a standard solution for colonoscopy cleansing. *Gastrointest Endosc* 1990;36:285-9.
 27. Avgerinos A, Kalantzis N, Rekoumis G, Pallikaris G, Arapakis G, Kanaghinis T. Bowel preparation and the risk of explosion during colonoscopic polypectomy. *Gut* 1984;25:361-4.
 28. Kayaalp SO, (Ed). Rasyonel tedavi yönünden tıbbi farmakoloji. 5th ed. Ankara: Hacettepe TAS; 1990.
 29. Golytely. [Online]. 2007 [cited 5 May 2007]; Available from: URL:www.ilac rehberi.com.
 30. DiPalma JA, Brady CE. A rapid colonic lavage solution (Golytely) vs standard preparation for barium enema and colonoscopy. *Gastrointest Radiol* 1986;11(4):375-6.
 31. Adler M, Quenon M, Even-Adin D, et al. Whole gut lavage for colonoscopy: A comparison between two solutions. *Gastrointest Endosc* 1984;30:65-7.
 32. Schiller LR. Clinical pharmacology and use of laxatives and lavage solutions. *J Clin Gastroenterol* 1999;28(1):11-8.
 33. Markowitz GS, Stokes MB, Radhakrishnan J, D'Agati VD. Acute phosphate nephropathy following oral sodium phosphate bowel purgative: an underrecognized cause of chronic renal failure. *J Am Soc Nephrol*. 2005; 16:3389-96. Epub 2005 Sep 28.
 34. Cohen SM, Wexner SD, Binderow SR, et al. Prospective, randomized, endoscopic-blinded trial comparing precolonoscopy bowel cleansing methods. *Dis Colon Rectum* 1994;37:689-96.
 35. Linden TB, Waye JD. Sodium phosphate preparation for colonoscopy: onset and duration of bowel activity. *Gastrointest Endosc* 1999;50(6):811-3.
 36. Rejchrt S, Bures J, Siroky M, Kopacova M, Slezak L, Langr F. A prospective, observational study of colonic mucosal abnormalities associated with orally administered sodium phosphate for colon cleansing before colonoscopy. *Gastrointest Endosc* 2004;59(6):651-4.
 37. Marschall H-U, Bartels F. Life-threatening complications of nasogastric administration of polyethylene glycol-electrolyte solutions (Golytely) for bowel cleansing. *Gastrointest Endosc* 1998;47:408-10.
 38. Kolts BE, Lyles WE, Achem SR, et al. A comparison of the effectiveness and patient tolerance of oral sodium phosphate, castor oil, and standard electrolyte lavage for colonoscopy or sigmoidoscopy preparation. *Am J Gastroenterol* 1993;88:1218-23.
 39. Ziegenhagen DJ, Zehnter E, Tacke W, et al. Senna versus bisacodyl in addition to Golytely lavage for colonoscopy preparation: A prospective randomized trial. *Z Gastroenterol* 1992;30:17-9.
 40. Şimşek G (2016). Alt GIS Endoskopisi Öncesi Kolon Hazırlığı. Ömer Karahan-Asım Cingi (ed), *Gastrointestinal Sistem Endoskopisi içinde* (s 311-313) Ankara: BAYT Bilimsel araştırmalar basım yayın
 41. Çakır M (2016). Alt sindirim sistemi endoskopisi endikasyonları Ömer Karahan-Asım Cingi (ed), *Gastrointestinal Sistem Endoskopisi içinde* (s 309-310) Ankara: BAYT Bilimsel araştırmalar basım yayın
 42. Levin B, Lieberman DA, McFarland B, et al. Screening and surveillance for the early detection of colorectal cancer and adenomatous polyps, 2008: a joint guideline from the American Cancer Society, the US MultiSociety Task Force on Colorectal

- Cancer, and the American College of Radiology. *Gastroenterology* 2008; 134: 1570-95.
43. Rex DK, Johnson DA, Anderson JC, et al. American College of Gastroenterology guidelines for colorectal cancer screening 2009. *Am J Gastroenterol* 2009; 104: 739-50.
 44. Davila RE, Rajan E, Baron TH, et al. ASGE guideline: colorectal cancer screening and surveillance. *Gastrointest Endosc* 2006; 63: 546-57.
 45. Vatansev C, Şimşek G (2016). Alt GiS endoskopisinde özel durumlar. Ömer Karahan-Asım Cingi (ed), *Gastrointestinal Sistem Endoskopisi içinde* (s 345-353) Ankara: BAYT Bilimsel araştırmalar basım yayın
 46. Rex DK, Kahi CJ, Levin B, et al. Guidelines for colonoscopy surveillance after resection: a consensus update by the American Cancer Society and the Multi-Society task force on colorectal cancer. *Gastroenterology* 2006;130:1865–71.
 47. Cappell MS. The fetal safety and clinical efficacy of gastrointestinal endoscopy during pregnancy. *Gastroenterol Clin North A m* 2003;32:123–79.
 48. Qureshi WA, Rajan E, Adler DG, et al. American Society for Gastrointestinal Endoscopy. ASGE Guideline: Guidelines for endoscopy in pregnant and lactating women. *Gastrointest Endosc* 2005;6:357
 49. O'Mahony S. Endoscopy in pregnancy. *Best Pract Res Clin Gastroenterol* 2007;21:893–9.
 50. Cappell MS, Colon VJ, Sidhom OA. A study at 10 medical centers of the safety and efficacy of 48 flexible sigmoidoscopies and 8 colonoscopies during pregnancy with follow-up of fetal outcome and with comparison to control groups. *Dig Dis Sci* 1996;4:2353–61.
 51. Brown MA, Birchard KR, Seminelka RC. Magnetic resonance evaluation of pregnant patients with acute abdominal pain. *Semin Ultrasound CT MR* 2005;26:206–11.
 52. Canard JM, Létard J-C, Penman I. Diagnostic colonoscopy. In: Canard JM, editor. *Gastrointestinal Endoscopy in Practice*, Chapter 4. Elsevier Limited;2011. p. 101–22.